

II

(Forberedende retsakter)

KOMMISSIONEN

Forslag til Rådets forordning (EF) om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over fælles børn

(1999/C 247 E/01)

KOM(1999) 220 endelig udg. — 1999/0110(CNS)

(Forelagt af Kommissionen den 26. maj 1999)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 61, litra c),

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionens mål at opretholde og udvikle et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor der er fri bevægelighed for personer; med henblik på en gradvis indførelse af et sådant område vedtager Fællesskabet bl.a. en række foranstaltninger inden for det civile samarbejde, som er nødvendige for, at det indre marked kan fungere efter hensigten;
- (2) af hensyn til det indre markeds effektivitet er det nødvendigt at forbedre og fremskynde den frie bevægelighed for retsafgørelser i civile anliggender; dette er formålet med nærværende forordning;
- (3) dette spørgsmål henhører under samarbejdet om civile spørgsmål som omhandlet i traktatens artikel 65;
- (4) forskellene mellem de nationale regler vedrørende kompetence og anerkendelse vanskeliggør den frie bevægelighed for personer og det indre markeds funktion; det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser, der gør det muligt at samordne reglerne vedrørende konflikter om domstolskompetence i ægteskabssager og sager om forældremyndighed, og som forenkler formaliteterne med henblik på en hurtig og enkel anerkendelse af retsafgørelserne og af deres fuldbyrdelse,
- (5) i overensstemmelse med nærhedsprincippet og med proportionalitetsprincippet som omhandlet i traktatens

artikel 5 kan direktivets mål ikke nås på effektiv vis af medlemsstaterne og kan kun gennemføres på fællesskabsplan; dette direktiv begrænser sig til det nødvendige minimum og går ikke ud over, hvad der er nødvendigt herfor;

- (6) med retsakten af 28. maj 1998 ⁽¹⁾ har Rådet for Den Europæiske Union udarbejdet en konvention om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager, og det har henstillet til medlemsstaterne, at de vedtager den i henhold til deres forfatningsmæssige bestemmelser; konventionen er ikke trådt i kraft; det er nødvendigt at sikre videreførelsen i de resultater, der er opnået i forbindelse med indgåelsen af konventionen, dens væsentlige indhold er derfor i vid udstrækning medtaget i nærværende forordning;
- (7) for at gennemføre målsætningerne om fri bevægelighed inden for Fællesskabet for retsafgørelser i ægteskabssager og i sager om forældremyndighed er det nødvendigt og hensigtsmæssigt, at den grænseoverskridende anerkendelse af kompetence og af retsafgørelser vedrørende opløsning af ægteskab og forældremyndighed over fælles børn fastslås ved et juridisk fællesskabsdokument, som er bindende og finder direkte anvendelse;
- (8) anvendelsesområdet for nærværende forordning bør omfatte »civile retssager« og andre ikke-retslige procedurer, som anvendes i ægteskabssager i visse medlemsstater, undtagen procedurer af rent religiøs art; derfor bør det fastslås, at udtrykket »ret« dækker alle de myndigheder, der er kompetente i en ægteskabssag, uanset om der reelt er tale om retslige myndigheder;
- (9) forordningen omhandler kun sager, der vedrører opløsning eller omstødelse af selve det ægteskabelige bånd, og anerkendelsen af afgørelserne vedrører således ikke spørgsmål som ægtefællernes skyld, de formueretlige virkninger af ægteskabet eller underholdspligt eller andre dermed forbundne spørgsmål, selv om sådanne spørgsmål kan være forbundet med sager af ovennævnte art;

⁽¹⁾ EFT C 221 af 16.7.1998, s. 1.

- (10) for så vidt angår forældremyndighed skal der være tale om sager, der er tæt knyttet til en sag vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab; og at de børn, der er berørt af bestemmelserne, er fælles børn; selve begrebet »forældremyndighed« bør være præciseret i den nationale ret i den medlemsstat, i hvilken spørgsmålet om myndighed behandles;
- (11) de anvendte kriterier for kompetence er baseret på princippet om, at der skal være en reel tilknytning mellem den pågældende og den medlemsstat, der har kompetence; at visse kriterier er medtaget, skyldes, at de findes i forskellige medlemsstaters interne retsregler, og at de øvrige medlemsstater har godtaget dem;
- (12) en af de farer, der bør tages i betragtning i forbindelse med beskyttelsen af fælles børn i situationer med ægteskabelige kriser, er risikoen for, at en af forældrene tager barnet med sig til et andet land; i så tilfælde bibeholdes det sædvanlige opholdssted som kompetencekriterium, når opholdsstedet som følge af den ulovlige bortførelse eller tilbageholdelse er blevet ændret rent faktisk;
- (13) betegnelsen »retsafgørelser« dækker kun fældende afgørelser, dvs. afgørelser, som har ført til skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab; officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt og eksigible i en medlemsstat sidestilles med sådanne »retsafgørelser«;
- (14) anerkendelsen og fuldbyrdelsen af de retsafgørelser, der træffes af medlemsstaternes domstole, skal være baseret på princippet om gensidig tillid; i denne forbindelse er grundene til ikke-ankendelse begrænset til det nødvendige minimum; denne procedure bør imidlertid omfatte appelmuligheder for at sikre, at de grundlæggende retsprincipper i anerkendelsesstaten og parternes ret til forsvar overholdes, således at man undgår at skulle anerkende retsafgørelser, der er uforenelige med andre afgørelser;
- (15) anerkendelsesmedlemsstaten bør hverken efterprøve domsstatens kompetence eller sagens realitet;
- (16) der kan ikke kræves nogen procedure for ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister som følge af en endelig afgørelse herom i en anden medlemsstat;
- (17) bestemmelserne i den konvention, der i 1931 er indgået mellem de nordiske lande, kan finde anvendelse med de begrænsninger, der er anført i nærværende forordning;
- (18) Spanien, Italien og Portugal har indgået konkordater inden medtagelsen af disse områder i traktaten; det bør undgås, at disse medlemsstater overtræder deres internationale forpligtelser over for Pavestolen;
- (19) det bør stå medlemsstaterne frit indbyrdes at fastlægge de praktiske gennemførelsesforanstaltninger til forordningen,

så længe der ikke er truffet fællesskabsforanstaltninger med samme formål;

- (20) Rådet forbeholder sig ret til at træffe beslutning om ændringer af listerne over de kompetente retter på anmodning af den berørte medlemsstat;
- (21) senest fem år efter datoen for denne forordnings ikrafttrædelsesdato skal Kommissionen undersøge forordningens anvendelse med henblik på i givet fald at foreslå de nødvendige ændringer;
- (22) i overensstemmelse med artikel 1 og 2 i protokollerne om Det Forenede Kongeriges, Irlands og Danmarks holdning deltager disse lande ikke i vedtagelsen af denne forordning; som følge heraf er nærværende forordning ikke bindende for Det Forenede Kongerige, Irland og Danmark og finder ikke anvendelse over for disse lande —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

1. Denne forordning finder anvendelse på:

- a) civile sager vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab
- b) civile sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn i forbindelse med ægteskabsager som omhandlet i litra a).

2. Andre procedurer, som er officielt anerkendt i en medlemsstat, sidestilles med retssager. Udtrykket »ret« dækker alle de myndigheder, der i medlemsstaterne har kompetence i sådanne spørgsmål.

KAPITEL II

KOMPETENCE

AFDELING 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 2

Skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab ligger hos retterne i den medlemsstat:

a) på hvis område

- ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted, eller
- ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, for så vidt som en af dem stadig opholder sig dér, eller
- sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted, eller
- en af ægtefællerne, i tilfælde af fælles begæring, har sit sædvanlige opholdssted, eller
- sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst et år umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen, eller
- sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst seks måneder umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen og er statsborger i den pågældende medlemsstat

b) hvis nationalitet begge ægtefæller har.

Artikel 3

Forældremyndighed

1. Den medlemsstats retter, der i medfør af artikel 2 har kompetence til at træffe afgørelse om en begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, har kompetence i spørgsmål vedrørende forældremyndigheden over et fælles barn, når barnet har sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat.

2. Har barnet ikke sit sædvanlige opholdssted i den i stk. 1 omhandlede medlemsstat, har retterne i denne stat kompetence i sådanne spørgsmål, hvis barnet har sit sædvanlige opholdssted i en medlemsstat, og

a) mindst en af ægtefællerne har forældremyndighed over barnet, og

b) disse retters kompetence er accepteret af ægtefællerne og tjener barnets tarv.

3. Den i stk. 1 og 2 omhandlede kompetence ophører:

a) så snart der er truffet endelig afgørelse om imødekommelse eller afvisning af begæringen om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskabet, eller

b) så snart der, såfremt der verserer en sag om forældremyndighed på det i litra a) nævnte tidspunkt, er truffet endelig afgørelse i denne sag, eller

c) så snart de i litra a) og b) nævnte sager er afsluttet af anden grund.

Artikel 4

Barnebortførelser

De kompetente retter i henhold til artikel 3 udøver deres kompetence i overensstemmelse med Haag-konventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser, særlig artikel 3 og 16.

Artikel 5

Modkrav

Den ret, ved hvilken en sag verserer på grundlag af artikel 2, 3 og 4, er også kompetent til at behandle et modkrav, for så vidt som dette falder ind under denne forordnings anvendelsesområde.

Artikel 6

Ændring af separation til skilsmisse

Den ret i en medlemsstat, der har truffet afgørelse om separation, er også kompetent til at ændre en sådan separation til skilsmisse, såfremt lovgivningen i den pågældende medlemsstat giver hjemmel hertil, jf. dog artikel 2.

Artikel 7

De i artikel 2-6 indeholdte reglers karakter af eneste anvendelige

En ægtefælle,

a) som har sit sædvanlige opholdssted på en anden medlemsstats område, eller

b) som er statsborger i en medlemsstat

kan kun sagsøges i en anden medlemsstat i overensstemmelse med artikel 2-6.

Artikel 8

Anden kompetence

1. Hvis ingen ret i en medlemsstat er kompetent i medfør af artikel 2-6, afgøres kompetencen i hver enkelt medlemsstat efter statens egen lovgivning.

2. En statsborger i en medlemsstat, der har sit sædvanlige opholdssted på en anden medlemsstats område, kan i lighed med denne medlemsstats egne statsborgere påberåbe sig de kompetenceregler, som gælder i denne stat, over for en sagsøgt, der ikke har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område, og som ikke er statsborger i en medlemsstat.

AFDELING 2

PRØVELSE AF KOMPETENCEN OG AF SAGENS
ANTAGELSE TIL PÅKENDELSE

Artikel 9

Prøvelse af kompetencen

En ret i en medlemsstat, for hvilken der indbringes en sag, som den pågældende ret ikke er kompetent til at påkende i medfør af denne forordning, og som en ret i en anden medlemsstat er kompetent til at påkende i medfør af denne forordning, skal automatisk erklære sig inkompetent.

Artikel 10

Prøvelse af sagens antagelse til påkendelse

1. Såfremt en sagsøgt ikke giver møde, skal den kompetente ret udsætte påkendelsen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at vedkommende har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.

2. De nationale bestemmelser om gennemførelse af Rådets direktiv om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile eller kommercielle anliggender skal anvendes i stedet for bestemmelserne i stk. 1, såfremt det indledende processkrift i sagen skal fremsendes til udlandet i medfør af nævnte direktiv.

Indtil ikrafttrædelsen af de nationale bestemmelser om gennemførelsen af direktivet ... finder bestemmelserne i Haag-konventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål anvendelse; det indledende processkrift i sagen skal fremsendes til udlandet i medfør af nævnte konvention.

AFDELING 3

LITISPENDENS OG INDBYRDES SAMMENHÆNGENDE KRAV

Artikel 11

1. Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for retter i forskellige medlemsstater, skal den anden ret, ved hvilken sagen anlægges, automatisk udsætte påkendelsen, indtil det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent.

2. Fremsættes der begæring om skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab, som ikke har samme genstand og hviler på samme grundlag, mellem de samme parter for retter i forskellige medlemsstater, skal den anden ret, ved hvilken sagen anlægges, automatisk udsætte påkendelsen, indtil det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent.

3. Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, skal den anden ret erklære sig inkompetent til fordel for den første.

Den part, der anlagde sagen ved den anden ret, kan dog fremsætte sin begæring for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt.

AFDELING 4

FORELØBIGE, HERUNDER SIKRENDE RETSMIDLER

Artikel 12

Denne forordnings bestemmelser er ikke til hinder for, at retterne i en medlemsstat i hastetilfælde kan anvende de foreløbige, herunder sikrende retsmidler, der er fastsat i denne stats lovgivning, over for personer eller formuegoder i denne stat, selv om en ret i en anden medlemsstat i medfør af denne forordning er kompetent til at påkende sagens realitet.

KAPITEL III

ANERKENDELSE OG FULDBYRDELSE

Artikel 13

Retsafgørelser

1. I denne forordning forstås ved »retsafgørelser« enhver afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab truffet af en ret i en medlemsstat samt enhver afgørelse om ægtefællernes forældremyndighed, der træffes i forbindelse med sådanne ægteskabsager, uanset hvorledes den betegnes, såsom dom eller kendelse.

2. Bestemmelserne i dette kapitel finder ligeledes anvendelse på fastsættelse af sagsomkostninger i forbindelse med de af denne forordning omfattede sager og på fuldbyrdelse af enhver kendelse om sådanne sagsomkostninger.

3. Ved anvendelsen af denne forordning skal officielle bekræftede dokumenter, der er udstedt og eksigible i en medlemsstat, samt forlig, der er indgået for retten under en retssag, og som er eksigible i den medlemsstat, hvor de er indgået, anerkendes og erklæres for eksigible på samme vilkår som de i stk. 1 nævnte afgørelser.

AFDELING 1

ANERKENDELSE

Artikel 14

Anerkendelse af retsafgørelser

1. Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, skal anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig fremgangsmåde.

2. Der må navnlig ikke stilles krav om anvendelse af en særlig fremgangsmåde i forbindelse med ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister på grundlag af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, der er truffet i en anden medlemsstat, når den pågældende afgørelse ikke længere kan gøres til genstand for appel eller genoptagelse i henhold til sidstnævnte medlemsstats lovgivning, jf. dog stk. 3.

3. En berettiget part kan efter fremgangsmåden i afdeling 2 og 3 få fastslået, at en retsafgørelse skal anerkendes, eller at en retsafgørelse ikke skal anerkendes.

4. Gøres anerkendelsen af en retsafgørelse gældende under en verserende sag ved en ret i en medlemsstat, kan denne ret træffe afgørelse i spørgsmålet.

Artikel 15

Grunde til ikke-ankendelse

1. En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan ikke anerkendes:

- a) såfremt en anerkendelse klart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som begæringen rettes til
- b) såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke forskriftsmæssigt er blevet forkyndt eller meddelt den udeblevne sagsøgte i så god tid, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at sagsøgte utvetydigt har accepteret afgørelsen
- c) såfremt den er uforenelig med en afgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i den medlemsstat, som begæringen rettes til
- d) såfremt den er uforenelig med en afgørelse, der tidligere er truffet i en anden medlemsstat eller i et tredjeland mellem de samme parter, og denne sidstnævnte afgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som begæringen rettes til.

2. En retsafgørelse om ægtefællernes forældremyndighed, der træffes i forbindelse med ægteskabssager som omhandlet i artikel 13, kan ikke anerkendes:

- a) såfremt en anerkendelse klart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som begæringen rettes til, idet der samtidig skal tages hensyn til barnets krav
- b) såfremt den, bortset fra i hastetilfælde, er truffet, uden at barnet har haft mulighed for at blive hørt, i strid med grundlæggende retsplejeprincipper i den medlemsstat, som begæringen rettes til

c) såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke forskriftsmæssigt er blevet forkyndt eller meddelt den udeblevne person i så god tid, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at vedkommende utvetydigt har accepteret afgørelsen

d) på anmodning af en person, der gør gældende, at afgørelsen krænker vedkommendes forældremyndighed, såfremt afgørelsen er truffet, uden at vedkommende har haft mulighed for at blive hørt

e) såfremt den er uforenelig med en afgørelse om forældremyndighed, der efterfølgende er truffet i den medlemsstat, som begæringen rettes til, eller

f) såfremt den er uforenelig med en afgørelse om forældremyndighed, der efterfølgende er truffet i en anden medlemsstat eller i det tredjeland, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, og denne sidstnævnte afgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som begæringen rettes til.

Artikel 16

Ingen efterprøvelse af kompetencen for retterne i domsstaten

Kompetencen for retterne i domsstaten kan ikke efterprøves. Kompetencereglerne i artikel 2-8 er ikke omfattet af de i artikel 15, stk. 1, litra a), og stk. 2, litra a), omhandlede grundlæggende retsprincipper.

Artikel 17

Forskelle i anvendelig lov

Anerkendelse af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan ikke nægtes under henvisning til, at lovgivningen i den medlemsstat, som begæringen rettes til, ikke tillader skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab på samme grundlag.

Artikel 18

Ingen efterprøvelse med hensyn til sagens realitet

En retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

Artikel 19

Udsættelse

Gøres anerkendelse af en retsafgørelse, der er truffet i en medlemsstat, gældende ved en ret i en anden medlemsstat, kan denne udsætte sagen, såfremt afgørelsen er blevet anfægtet ved ordinær appel eller genoptagelse.

AFDELING 2

FULDBYRDELSE

Artikel 20

Eksigible retsafgørelser

De i en medlemsstat truffne retsafgørelser om udøvelse af forældremyndigheden over et fælles barn, som er eksigible i den pågældende stat, kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når de på begæring af en berettiget part er blevet erklæret for eksigible i denne stat.

Artikel 21

Retstens stedlige kompetence

1. Begæringen skal fremsættes:
 - i Belgien, over for »Tribunal de première instance«/»Rechtbank van eerste aanleg« eller »Erstinstanzliche Gericht«
 - I Forbundsrepublikken Tyskland, over for »Familiengericht«
 - I Grækenland, over for »Μονομελές Πρωτοδικείο«
 - I Spanien, over for »Juzgado de Primera Instancia«
 - I Frankrig, over for præsidenten for »Tribunal de grande instance«
 - I Italien, over for »Corte d'appello«
 - I Luxembourg, over for præsidenten for »Tribunal d'arrondissement«
 - I Østrig, over for »Bezirksgericht«
 - I Nederlandene, over for præsidenten for »Arrondissementsrechtbank«
 - I Portugal, over for »Tribunal de Comarca« eller »Tribunal de família«
 - I Finland, over for »Käräjäoikeus/Tingsrätten«
 - I Sverige, over for »Svea hovrätt«.

2. Retstens stedlige kompetence i forbindelse med en begæring om fuldbyrdelse afgøres efter den parts sædvanlige opholdssted, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, eller efter det sædvanlige opholdssted for det barn, som måtte være berørt af begæringen.

Hvis ingen af de i første afsnit nævnte steder er beliggende i den medlemsstat, som begæringen rettes til, afgøres rettens stedlige kompetence efter stedet for fuldbyrdelsen.

3. I forbindelse med de fremgangsmåder, der er omhandlet i artikel 14, stk. 3, afgøres rettens stedlige kompetence efter den interne lovgivning i den medlemsstat, hvor begæringen om anerkendelse eller om ikke-ankendelse fremsættes.

Artikel 22

Fremgangsmåde ved fuldbyrdelse

1. Fremgangsmåden ved fremsættelse af begæringen afgøres efter lovgivningen i den medlemsstat, som begæringen rettes til.
2. Den, som fremsætter begæringen, skal vælge en procesuel bopæl i retskredsen for den ret, som begæringen er indgivet til. Såfremt lovgivningen i den medlemsstat, som begæringen rettes til, ikke har regler om et sådant valg af bopæl, skal den, som fremsætter begæringen, udpege en procesfuldmægtig.
3. De i artikel 33 og 34 nævnte dokumenter skal vedlægges begæringen.

Artikel 23

Retstens afgørelse

1. Den ret, som behandler begæringen, skal træffe sin afgørelse snarest muligt. Den person, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, kan ikke på dette tidspunkt af sagens behandling fremsætte bemærkninger over for retten.
2. Begæringen kan kun afslås af en af de i artikel 15 anførte grunde.
3. En retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

Artikel 24

Underretning om afgørelsen

Justitssekretæren drager omsorg for, at den, der har fremsat begæringen, straks og på den måde, der er foreskrevet i lovgivningen i den medlemsstat, som begæringen rettes til, får underretning om den afgørelse, der er truffet vedrørende begæringen.

Artikel 25

Appel eller genoptagelse af afgørelsen om fuldbyrdelse

1. Såfremt fuldbyrdelse tillades, kan den person, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, anfægte afgørelsen ved appel eller genoptagelse inden en måned, efter at afgørelsen er forkyndt.
2. Såfremt vedkommende person har sit sædvanlige opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor afgørelsen, der tillader fuldbyrdelse, er truffet, er fristen for appel eller genoptagelse to måneder regnet fra den dag, hvor afgørelsen er blevet forkyndt for vedkommende personligt eller på vedkommendes bopæl. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden.

Artikel 26

Appel- eller genoptagelsesinstanser samt retsmidler

1. Appel skal ske, og begæring om genoptagelse skal indgives i overensstemmelse med reglerne om kontradiktorisk procedure:

- I Belgien, til »Tribunal de première instance«/»Rechtbank van eerste aanleg« eller »Erstinstanzliche Gericht«
- I Forbundsrepublikken Tyskland, til »Oberlandesgericht«
- I Grækenland, til »Εφετείο«,
- I Spanien, til »Audiencia Provincial«
- I Frankrig, til »Cour d'appel«
- I Italien, til »Corte d'appello«
- I Luxembourg, til »Cour d'appel«
- I Nederlandene, til »Arrondissementsrechtbank«
- I Østrig, til »Bezirksgericht«
- I Portugal, til »Tribunal de Relação«
- I Finland, til »Hovioikeus/Hovrätten«
- I Sverige, til »Svea hovrätt«.

2. Den afgørelse, der træffes i appel- eller genoptagelses-sagen, kan kun anfægtes:

- i Belgien, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg og Nederlandene, ved en kassationsappel
- i Forbundsrepublikken Tyskland, ved en »Rechtsbeschwerde«
- i Østrig, ved en »Revisionsrekurs«
- i Portugal, ved en »recurso restrito à matéria de direito«
- i Finland, ved appel til »korkein oikeus/högsta domstolen«
- i Sverige, ved appel til »Högsta domstolen«.

Artikel 27

Udsættelse

Den ret, der behandler appel- eller genoptagelses-sagen, kan efter begæring fra den part, som har indbragt sagen, udsætte sagen, såfremt afgørelsen i domsstaten er anfægtet ved ordinær appel eller genoptagelse, eller såfremt fristen herfor endnu ikke er udløbet. I sidstnævnte tilfælde kan retten fastsætte en frist for iværksættelse af appel eller indgivelse af begæring om genoptagelse.

Artikel 28

Appel- eller genoptagelsesinstanser vedrørende en afgørelse om ikke-fuldbyrdelse

1. Såfremt begæringen afslås, kan den, som fremsatte begæringen, appellere eller indgive begæring om genoptagelse:

- I Belgien, til »Cour d'appel«/»Hof van beroep«
- I Forbundsrepublikken Tyskland, til »Oberlandesgericht«
- I Grækenland, til »Εφετείο«
- I Spanien, til »Audiencia Provincial«
- I Frankrig, til »Cour d'appel«
- I Italien, til »Corte d'appello«
- I Luxembourg, til »Cour d'appel«
- I Nederlandene, til »Gerechtshof«
- I Østrig, til »Bezirksgericht«
- I Portugal, til »Tribunal de Relação«
- I Finland, til »Hovioikeus/Hovrätten«
- I Sverige, til »Svea hovrätt«.

2. Den person, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, skal tilsiges til at give møde ved den ret, for hvilken appel- eller genoptagelses-sagen er indbragt. Såfremt vedkommende ikke giver møde, finder bestemmelserne i artikel 10 anvendelse.

Artikel 29

Anfægtelse af afgørelsen i en appel- eller genoptagelses-sag

Den afgørelse, der træffes i den i artikel 28 nævnte appel- eller genoptagelses-sag, kan kun anfægtes:

- i Belgien, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg og Nederlandene, ved en kassationsappel
- i Forbundsrepublikken Tyskland, ved en »Rechtsbeschwerde«
- i Østrig, ved en »Revisionsrekurs«
- i Portugal, ved en »recurso restrito à matéria de direito«
- i Finland, ved appel til »korkein oikeus«/»högsta domstolen«
- i Sverige, ved appel til »Högsta domstolen«.

*Artikel 30***Delvis fuldbyrdelse**

1. Såfremt der ved en retsafgørelse er taget stilling til flere krav, og fuldbyrdelse ikke kan tillades for så vidt angår dem alle, skal retten tillade fuldbyrdelse af et eller flere af kravene.
2. Den, som fremsætter begæringen, kan begære delvis fuldbyrdelse.

*Artikel 31***Fri proces**

Den, som fremsætter begæringen, og som i domsstaten helt eller delvis har haft fri proces eller har været fritaget for gebyrer og omkostninger, skal i forbindelse med den i artikel 21-24 fastlagte fremgangsmåde have meddelt fri proces eller fritagelse for gebyrer og sagsomkostninger i videst muligt omfang efter lovgivningen i den medlemsstat, som begæringen rettes til.

*Artikel 32***Sikkerhed eller depositum**

Der kan ikke pålægge den part, som i en medlemsstat begærer fuldbyrdelse af en retsafgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat, at stille sikkerhed eller depositum af nogen art med den begrundelse, at vedkommende er udlænding eller ikke har sædvanligt opholdssted i den pågældende medlemsstat.

AFDELING 3

FÆLLES BESTEMMELSER

*Artikel 33***Dokumenter**

1. Den part, der søger eller anfægter anerkendelse af en retsafgørelse eller begærer fuldbyrdelse af en sådan, skal fremlægge:
 - a) en genpart af afgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed
 - b) i givet fald et dokument, der godtgør, at vedkommende er meddelt fri proces i domsstaten.
2. Hvor det drejer sig om en udeblivelsesdom, skal den part, der søger anerkendelse eller begærer fuldbyrdelse af en retsafgørelse, desuden fremlægge:
 - a) det originale dokument eller en bekræftet genpart, hvoraf det fremgår, at det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for eller meddelt den udeblevne part, eller
 - b) et dokument, der angiver, at sagsøgte utvetydigt har accepteret afgørelsen.

3. En person, som kræver ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister, som omhandlet i artikel 14, stk. 2, skal tillige fremlægge et dokument, der angiver, at afgørelsen ikke længere kan gøres til genstand for appel eller genoptagelse i henhold til domsstatens lovgivning.

*Artikel 34***Andre dokumenter**

Den part, der begærer fuldbyrdelse af en retsafgørelse, skal ud over de i artikel 33 omhandlede dokumenter fremlægge et dokument, hvoraf det fremgår, at afgørelsen efter domsstatens lovgivning er eksigibel og er forkyndt.

*Artikel 35***Manglende fremlæggelse af dokumenter**

1. Såfremt de i artikel 33, stk. 1, litra b), eller stk. 2, nævnte dokumenter ikke fremlægges, kan retten fastsætte en frist for deres tilvejebringelse eller anerkende tilsvarende dokumenter eller, såfremt den anser sagen for tilstrækkeligt oplyst, fritage for kravet om en sådan fremlæggelse.
2. Såfremt retten kræver det, skal der foretages en oversættelse af dokumenterne. Oversættelsen skal bekræftes af en person, der er bemyndiget hertil i en af medlemsstaterne.

*Artikel 36***Legalisering eller opfyldelse af tilsvarende formalitet**

Der kræves ingen legalisering eller opfyldelse af tilsvarende formalitet med hensyn til de i artikel 33 og 34 og artikel 35, stk. 2, nævnte dokumenter eller eventuelle procesfuldmagter.

KAPITEL IV

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 37

1. Bestemmelserne i denne forordning finder kun anvendelse på retssager, der er anlagt, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt, samt på forlig, der er indgået for retten under en retssag, efter at forordningen er trådt i kraft.
2. Retsafgørelser, som er truffet, efter at denne forordning er trådt i kraft, i sager, der er anlagt før dette tidspunkt, skal anerkendes og fuldbyrdes efter bestemmelserne i kapitel III, såfremt de anvendte kompetenceregler er i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i kapitel II eller i en konvention, der, da sagen blev anlagt, var gældende mellem domsstaten og den medlemsstat, som begæringen rettes til.

KAPITEL V**ALMINDELIGE BESTEMMELSER***Artikel 38***Forholdet til konventioner**

1. Med forbehold af artikel 37 og 40 og nærværende artikels stk. 2 træder denne forordning for så vidt angår de medlemsstater, der anvender den, i stedet for de konventioner mellem to eller flere medlemsstater, som gælder på tidspunktet for denne forordnings ikrafttræden, og som angår sagsområder, der er omfattet af denne forordning.

2. Finland og Sverige kan erklære, at konventionen af 6. februar 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatretnlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål, med tilhørende slutprotokol, helt eller delvis skal finde anvendelse på deres indbyrdes forbindelser i stedet for bestemmelserne i denne forordning. Disse erklæringer offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* som bilag til forordningen. De nævnte medlemsstater kan på ethvert tidspunkt trække erklæringen helt eller delvis tilbage.

Princippet om ikke-forskelsbehandling af unionsborgerne på grundlag af nationalitet skal overholdes.

Kompetencereglerne i alle fremtidige aftaler, der indgås mellem de i første afsnit omhandlede medlemsstater, og som angår sagsområder, der er omfattet af denne forordning, skal afstemmes med kompetencereglerne i denne forordning.

Afgørelser, der i en af de nordiske stater, som har fremsat den i første afsnit omhandlede erklæring, er truffet af en kompetent myndighed svarende til en af dem, der er omhandlet i denne forordnings kapitel II, anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater efter bestemmelserne i denne forordnings kapitel III.

3. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen:

- a) en kopi af de i stk. 2, første og tredje afsnit, omhandlede aftaler og udkast til aftale samt ensartede lovgivninger til gennemførelse af disse aftaler
- b) meddelelse om alle opsigelser af eller ændringer i sådanne aftaler eller ensartede lovgivninger.

*Artikel 39***Forholdet til visse multilaterale konventioner**

Denne forordning har i forbindelserne mellem de medlemsstater, der er parter i den, forrang frem for følgende konventioner, for så vidt angår sagsområder, som er omfattet af denne forordning:

- Haag-konventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige

- Luxembourg-konventionen af 8. september 1967 om anerkendelse af afgørelser om ægteskabs gyldighed

- Haag-konventionen af 1. juni 1970 om anerkendelse af skilsmisser og separationer

- Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed

- Haag-konventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, forudsat at det berørte barn har sit sædvanlige opholdssted i en medlemsstat.

*Artikel 40***Gyldighed**

1. De aftaler og konventioner, der er nævnt i artikel 38, stk. 1, og i artikel 39 bevarer deres gyldighed på sagsområder, som ikke er omfattet af denne forordning.

2. De bevarer ligeledes deres gyldighed for så vidt angår retsafgørelser, der er truffet, og officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt før denne forordnings ikrafttræden.

*Artikel 41***Aftaler mellem medlemsstater**

1. To eller flere medlemsstater kan indgå aftaler eller arrangementer, som supplerer denne forordnings bestemmelser eller letter dens gennemførelse.

Medlemsstaterne tilsender Kommissionen:

- a) en kopi af udkastene til sådanne aftaler
- b) meddelelse om alle opsigelser af eller ændringer i sådanne aftaler.

2. Aftalerne eller arrangementerne kan i intet tilfælde afvige fra kapitel II og III.

*Artikel 42***Traktater med Pavestolen**

1. Anvendelsen af denne forordning berører ikke den internationale traktat (konkordat) mellem Pavestolen og Portugal, undertegnet den 7. maj 1940 i Vatikanstaten.

2. Afgørelser om et ægteskabs ugyldighed, som træffes i henhold til den i stk. 1 nævnte traktat, anerkendes i medlemsstaterne på de i kapitel III anførte vilkår.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder ligeledes anvendelse på følgende internationale traktater (konkordater) med Pavestolen:

- Concordato lateranense af 11. februar 1929 mellem Italien og Pavestolen som ændret ved den aftale med tillægsprotokol, der blev undertegnet den 18. februar 1984 i Rom
- aftalen af 3. januar 1979 mellem Pavestolen og Spanien om retlige anliggender.

4. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen:

- a) en kopi af de i stk. 1 og 3 omhandlede traktater, og
- b) meddelelse om alle opsigelser af eller ændringer i sådanne traktater.

Artikel 43

Medlemsstater med to eller flere retsordener

For så vidt angår en medlemsstat, hvor to eller flere retsordener eller regelsæt vedrørende sagsområder, der er omfattet af denne forordning, finder anvendelse i forskellige territoriale enheder:

- a) forstås en henvisning til sædvanligt opholdssted i denne medlemsstat som en henvisning til sædvanligt opholdssted i en territorial enhed
- b) forstås en henvisning til nationalitet som en henvisning til tilhørsforhold til en territorial enhed som fastsat efter den pågældende medlemsstats lovgivning
- c) forstås en henvisning til de myndigheder i denne medlemsstat, som behandler en begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, som en henvisning til de myndigheder i den territoriale enhed, som behandler begæringen

d) forstås en henvisning til reglerne i denne medlemsstat som en henvisning til reglerne i den territoriale enhed, hvor kompetence, anerkendelse eller fuldbyrdelse gøres gældende.

KAPITEL VI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 44

Efterprøvelse

Senest fem år efter nærværende forordnings ikrafttræden forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af forordningen, specielt af artikel 38, 41, 42 og 44. Rapporten ledsages i givet fald af forslag til tilpasning af forordningen.

Artikel 45

Ændring af lister over stedlig kompetence og appelmuligheder

Den fastsættelse af stedlig kompetence og appelmuligheder, som er omhandlet i artikel 21, stk. 1, i artikel 26 stk. 1 og 2, i artikel 28, stk. 1, og i artikel 29, kan ændres ved en afgørelse truffet af Rådet.

Artikel 46

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på typendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.